

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Beraadslaging STAT nr 30/2010 van 22 september 2010

Betreft: aanvraag van Kind & Gezin om vanwege de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (hierna ADSEI) mededeling te bekomen van gecodeerde studiegegevens betreffende de SILC-enquête 2008 in functie van een onderzoek met als thema "analyse van de leefsituatie van jonge kinderen in Vlaanderen en analyse van het gebruik van kinderopvang" (STAT/MA/2010/037)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna "de Commissie");

Gelet op de wet van 4 juli 1962 *betreffende de openbare statistiek* (hierna "wet openbare statistiek");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP");

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "koninklijk besluit van 13 februari 2001");

Gelet op het koninklijk besluit van 7 juni 2007 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van het Statistisch Toezichtscomité opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van Kind & Gezin ontvangen op 19/07/2010;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie) op 17/08/2010;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 06/09/2010;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 22 september 2010, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag strekt ertoe om Kind & Gezin (afdeling Algemene Diensten), hierna de Onderzoeker genoemd, te machtigen om vanwege de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (hierna ADSEI) mededeling te bekomen van gecodeerde studiegegevens betreffende de SILC-enquête 2008 in functie van een onderzoek met als thema "analyse van de leefsituatie van jonge kinderen in Vlaanderen en analyse van het gebruik van kinderopvang". Het gaat om een herhaling van het onderzoek dat in het verleden al werd uitgevoerd op basis van de databestanden van SILC 2004 tot en met SILC 2007¹.

2. De aanvraag strekt er tevens toe het ingevolge die mededeling af te sluiten vertrouwelijkheidscontract tussen ADSEI en de Onderzoeker goed te keuren.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. TOEPASSELIJKE WETGEVING

A.1. Wet openbare statistiek

3. Op grond van de artikelen 15 en 15*bis* van de wet openbare statistiek is ADSEI bevoegd, na toestemming van het Statistisch Toezichtscomité en mits een vertrouwelijkheidscontract goedgekeurd is door datzelfde Comité, gecodeerde studiegegevens te leveren aan de in de wet openbare statistiek vermelde bestemmingen onder de in de wet openbare statistiek gestelde voorwaarden.

¹ Op 9 april 2008 oordeelde de Commissie dat de mededeling door ADSEI van gecodeerde studiegegevens uit het SILC-bestand 2006 aan de Onderzoeker toegelaten is onder de voorwaarden uiteengezet in de beraadslaging STAT nr. 06/2008. Op 1 juli 2009 oordeelde de Commissie dat de mededeling door ADSEI van gecodeerde studiegegevens uit het SILC-bestand 2007 aan de Onderzoeker toegelaten is onder de voorwaarden uiteengezet in de beraadslaging STAT nr. 16/2009.

4. Op grond van artikel 16 van het koninklijk besluit van 7 juni 2007 is de Commissie, tot de installatie en de benoeming van de leden van het Comité, belast met de opdrachten die aan het Comité worden toebedeeld door de wet openbare statistiek.

A.2. WVP en koninklijk besluit van 13 februari 2001

5. Op grond van artikel 1, § 1 van de WVP en artikel 1, 3° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 zijn gecodeerde studiegegevens betreffende geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen persoonsgegevens, waarvan de verwerking slechts mag gebeuren onder de in de WVP en het koninklijk besluit van 13 februari 2001 gestelde voorwaarden.

B. RECHTSBASIS

6. Als IVA met rechtspersoonlijkheid maakt Kind & Gezin deel uit van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De belangrijkste opdrachten van Kind & Gezin zijn te situeren in de domeinen kinderopvang (kinderopvang voor nog niet schoolgaande kinderen en buitenschoolse opvang) en preventieve gezinsondersteuning. Kind & Gezin is één van de in de wet openbare statistiek opgesomde bestemmingen van gegevens, meer bepaald één in de zin van artikel 15, eerste lid, 2° van de wet openbare statistiek.

7. De Onderzoeker komt derhalve principieel in aanmerking om gemachtigd te worden om de gevraagde gegevens te ontvangen.

C. FINALITEIT

8. Persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen (artikel 4, § 1, 2° WVP).

9. Uit de stukken blijkt dat de gegevens zullen worden gebruikt voor statistisch onderzoek, beleidsondersteunende doeleinden en studiewerk met algemene relevantie, meer bepaald:

1/ Analyse van de leefsituatie van jonge kinderen in Vlaanderen (gezinssituatie (gezinsvorm, gezondheidssituatie ouders, origine, onderwijsniveau), financiële situatie, andere materiële omstandigheden in het gezin) i.f.v. strategische oefeningen in het domein van de kinderopvang en in het domein van de preventieve zorg, en voor opname in de jaarlijkse publicatie 'Het kind in Vlaanderen' van Kind en Gezin.

2/ Analyse van het gebruik van kinderopvang voor nog niet schoolgaande kinderen en van het gebruik van buitenschoolse opvang, i.f.v. de planning en de toewijzing van opvangplaatsen, algemeen en naar kansengroepen (socio-economische status, origine).

10. Deze doeleinden beantwoorden aan de voormelde vereisten van de WVP.

11. Op grond van artikel 15 van de wet openbare statistiek dienen de gecodeerde persoonsgegevens te worden verkregen voor statistische of wetenschappelijke doeleinden.

12. Volgens ADSEI kunnen de data uitsluitend binnen de context van de bovenstaande onderzoeksfinaliteit gehanteerd worden. De gegevens zijn gecodeerd. Identificatie van het individu of het huishouden is onmogelijk. Het finaliteitsprincipe wordt nageleefd aangezien de gegevens gebruikt zullen worden voor statistisch onderzoek, beleidsondersteunende doeleinden en studiewerk met algemene relevantie, en niet om administratieve dossiers/bestanden aan te vullen. De Commissie deelt deze mening.

D. GEGEVENS

13. De Onderzoeker vraagt uit de SILC-enquête 2008 het bestand over het Vlaamse Gewest met als teleenheid het kind (kinderen van 0 tot en met 11 jaar). De gegevens zijn beschikbaar, aldus de beheersinstelling. In het advies stelt de beheersinstelling voorts dat de gegevens zullen worden geleverd met de -16 jarigen als teleenheid, terwijl de Onderzoeker zelf 'slechts' een bestand vraagt met de -12 jarigen als teleenheid. De Commissie vraagt dan ook dat de beheersinstelling de levering minstens zou beperken tot de -12 jarigen.

E. PROPORTIONALITEIT

E.1. Ten overstaan van de noodzaak tot het verkrijgen van gecodeerde gegevens

14. De Onderzoeker mag de gecodeerde persoonsgegevens enkel ontvangen indien een verwerking van anonieme gegevens niet de mogelijkheid zou bieden de statistische of wetenschappelijke doeleinden die hij betracht te verwezenlijken (artikel 4 WVP).

15. De studie en analyse die hier wordt beoogd kan het 'informatieverlies' van een eventuele anonimisering door ADSEI (bv. door opname van de gevraagde gegevens in totaliserende tabellen) niet aan.

16. De noodzaak om over niet-geaggregeerde gegevens te kunnen beschikken wordt duidelijk aangegeven en de Commissie erkent bijgevolg de behoefte aan de gevraagde gecodeerde

persoonsgegevens voor de beoogde onderzoeksdoelstellingen. Een mededeling van louter anonieme informatie kan hier niet volstaan.

17. De doeleinden rechtvaardigen dus de verwerking van gecodeerde persoonsgegevens.

E.2. Ten overstaan van de hoeveelheid aan gegevens

18. Het gevraagde bestand bevat volgende variabelen:

- gegevens over het kind zelf (basis data, onderwijs en opvang);
- gegevens over het huishouden waarin het kind verblijft (gezinssamenstelling, inkomen, niet-monetaire indicatoren);
- gegevens over de ouders van het kind (basis data, opleiding, tewerkstelling, gezondheid en sociale integratie);
- gegevens over de mate van gebruik van kinderopvang en buitenschoolse opvang en participatie aan kleuteronderwijs;
- de wegingsfactoren die moeten worden gebruikt voor de gegevens over kinderopvang en over de andere gegevens.

19. Er wordt in de aanvraag gedetailleerd uiteengezet waarom de mededeling van de gevraagde gegevens een wezenlijk deel uitmaakt van de nagestreefde doelstellingen. Volgens de beheersinstelling sluiten de gegevens van de EU-SILC 2008 enquête perfect aan bij de vooropgestelde onderzoeksdoelstellingen. De EU-SILC 2008 data zijn de belangrijkste bron om de hierboven geschetste probleemstelling in kaart te brengen en de continuïteit in analyse sinds 2004 te garanderen. De Commissie stelt inderdaad vast dat, gegeven de onderzoeksopdracht die voorligt, de variabelen betrekking hebben op relevante thema's uit de vragenlijsten van SILC 2008.

20. De dataset die voor het onderzoek zal meegedeeld worden, is daarmee dus relevant en derhalve toereikend, ter zake dienend en niet overmatig in de zin van artikel 4, § 1, 3° van de WVP, met één voorbehoud evenwel. In het advies stelt de beheersinstelling dat de gegevens zullen worden geleverd met de -16 jarigen als teleenheid, terwijl de Onderzoeker zelf 'slechts' een bestand vraagt met de -12 jarigen als teleenheid. De Commissie vraagt dan ook dat de beheersinstelling de levering minstens zou beperken tot de -12 jarigen.

E.3. Ten overstaan van de frequentie van mededeling van de gegevens

21. Met onderhavige aanvraag ligt een onderzoek voor op de gegevens die betrekking hebben op SILC 2008. Zij worden eenmalig ter beschikking gesteld voor dit onderzoek met een duurtijd van 1 jaar. De gegevens zullen voor één jaar worden bewaard.

22. De duur van het vertrouwelijkheidscontract kan daarom in de ogen van de Commissie gesloten worden voor een periode van één jaar.

E.4. Ten opzichte van de bewaartermijn van de gegevens

23. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt, noodzakelijk is (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).

24. De Onderzoeker plant een bewaartermijn van de gegevens op 1 jaar. Deze termijn is billijk voor de vooropgestelde onderzoeksdoelstellingen.

25. Na deze termijn moeten de gegevens en back-ups door de Onderzoeker volledig vernietigd worden. Het is niet toegestaan de gecodeerde studiegegevens voor dezelfde doeleinden langer te blijven gebruiken, behoudens toegekende verlenging. Mochten de doeleinden reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens en back-ups nog voor afloop van deze termijn door de Onderzoeker te worden vernietigd, met name meteen nadat de doeleinden zijn verwezenlijkt.

F. AANGIFTE

26. De Onderzoeker dient, voordat wordt overgegaan tot één of meer volledig of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerkingen van de gevraagde gecodeerde gegevens die voor de verwezenlijking van de vooropgestelde doeleinden bestemd zijn, daarvan aangifte te doen bij de Commissie.

G. BEVEILIGING

G.1. Consulent inzake informatieveiligheid

27. Uit de door de Onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een consulent inzake informatieveiligheid beschikt, wiens identiteit tevens werd meegedeeld.

G.2. Veiligheidsbeleid

28. Uit de door de Onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een veiligheidsbeleid beschikt.

29. Uit het veiligheidsevaluatieformulier dat de aanvraag tot mededeling van de gegevens en het vertrouwelijkheidscontract vergezelde, kan opgemaakt worden dat van de 14 veiligheidsmaatregelen die door de Commissie in het algemeen worden aanbevolen bij de verwerking van persoonsgegevens, er 11 zijn gerealiseerd. De verschaft informatie op het gebied van veiligheid in het veiligheidsevaluatieformulier is, uitgezonderd het antwoord op vragen 11 en 14, vergelijkbaar met de vorige aanvraag die resulteerde in machtiging nr. 16/2009 d.d. 1 juli 2009 van de Commissie. Er kan op dit punt dan ook worden verwezen naar de opmerkingen die werden gemaakt in kantnummer 33 uit voormelde machtiging en waaraan de Onderzoeker vooralsnog geen nuttig gevolg heeft gegeven. Positief punt is wel dat maatregel 11 (logging) gedeeltelijk werd uitgevoerd in 2010 en dat de evaluatie van vraag 14 is aangepast van 'lopende' naar 'ja', wat een stap vooruit is op het vlak van informatieveiligheid in vergelijking met het dossier dat aanleiding gaf tot beraadslaging nr. 16/2009 d.d. 1 juli 2009 van de Commissie.

30. De verschaft informatie op het gebied van de concrete veiligheidsmaatregelen die werden genomen om de gegevens te beschermen en te beveiligen is eveneens vergelijkbaar met de vorige aanvraag die resulteerde in machtiging nr. 16/2009 d.d. 1 juli 2009 van de Commissie. Er kan op dit punt dan ook worden verwezen wordt naar de opmerkingen die werden gemaakt in kantnummer 35 uit voormelde machtiging en waaraan de Onderzoeker vooralsnog geen nuttig gevolg heeft gegeven.

31. De beheersinstelling adviseert de ontbrekende documentatie op te stellen en procedures te implementeren, waarbij tevens verwezen wordt naar de kantnummers 33 en 35 uit supra vermelde machtiging. De Commissie sluit zich hierbij aan en vraagt dus dat de Onderzoeker verhoogde beveiligingsmaatregelen in acht neemt. Dit is des te meer het geval nu een deel van de gevraagde data (nl. betreffende de ouders van de kinderen) gezondheidsgegevens zijn (artikel 7 WVP) en nu de Onderzoeker kennelijk een cyclische verwerking van elk nieuw beschikbaar SILC-bestand ambieert (zie voetnoot 1).

G.3. Verantwoordelijke natuurlijke persoon

32. De identiteit van de verantwoordelijke natuurlijke persoon werd meegedeeld. Deze persoon is persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van alle verplichtingen m.b.t. de uitvoering van de wet openbare statistiek, de WVP, hun uitvoeringsbesluiten, elke andere wettelijke of reglementaire

bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van de Commissie, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract. De ambiguïteit omtrent wie precies zal optreden als gegevensverantwoordelijke natuurlijke persoon is inmiddels weggewerkt, hetgeen een stap vooruit is in vergelijking met het dossier dat aanleiding gaf tot beraadslaging STAT nr. 16/2009 d.d. 1 juli 2009 van de Commissie.

33. Deze persoon zal daadwerkelijk toezicht uitoefenen op de rechtmatige aanwending van de verstrekte gegevens.

34. De maatregelen waarvan sprake in G. 1. t.e.m. G.3., die de bescherming en de veiligheid van de verstrekte studiegegevens moeten verzekeren, zoals vereist door artikel 16 WVP en artikel 15 *bis* wet openbare statistiek, zijn doeltreffend, indien ze strikt worden gecontroleerd en (op)gevolgd in de praktijk.

G.4. Personen die de studiegegevens gebruiken en de lijst van deze personen

35. Een deel van de gevraagde data betreffende de ouders zijn persoonsgegevens in de zin van artikel 7 van de WVP (gezondheidsgegevens).

36. De Onderzoeker moet, gelet op de gevoelige aard van deze gegevens, hoofdstuk III van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 naleven, hetzij:

-een lijst opstellen waarop de (categorieën van) personen vermeld worden die de meegedeelde gegevens zullen gebruiken. Deze lijst zal voortdurend geactualiseerd en ter beschikking van de Commissie gehouden worden. Het betreft hier, voor de goede orde, niet alleen de eigenlijke onderzoekers van Kind & Gezin (afdeling Algemene Diensten), maar ook de testers en operatoren die technisch interveniëren op de persoonsgegevens;

-deze personen moeten gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling. Minstens zullen deze personen een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens te bewaren;

-in de aangifte van de geautomatiseerde verwerking van de verkregen gegevens wordt melding gemaakt van de wet of verordening op grond waarvan de verwerking van dergelijke persoonsgegevens is toegestaan.

G.5. Scheiding van andere verwerkingen

37. De Onderzoeker dient onderhavige verwerking van onderhavige gegevens voor onderhavige doeleinden gescheiden te houden van de andere verwerkingen van persoonsgegevens die hij eventueel onder zich heeft.

G.6. Verbod op decodering

38. De Onderzoeker dient er zich contractueel toe te verbinden alle mogelijke middelen te zullen inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegedeelde persoonsgegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. Volgens de beheersinstelling betreft de cross-sectionele enquête SILC 2008 een steekproef van 6000 huishoudens. De kans op indirecte identificatie is dus bijzonder klein.

G.7. Koppelverbod

39. De Onderzoeker mag geen pogingen ondernemen om de bekomen persoonsgegevens te koppelen aan persoonsgegevens die reeds met toepassing van andere machtigingen aan hem werden overgemaakt.

G.8. Vertrouwelijkheid

40. De Onderzoeker verbindt er zich toe de vertrouwelijkheid van de studiegegevens in acht te nemen en ervoor te zorgen dat de studiegegevens uitsluitend gebruikt worden door leden van zijn/haar eigen personeel, met het oog op de uitvoering van het bedoelde onderzoek.

H. ANDERE GEBRUIKSVORWAARDEN

H.1. Verspreiding resultaten

41. Uit de stukken blijkt dat er enkel percentages zullen gepubliceerd worden.

42. De Onderzoeker moet er inderdaad voor zorgen dat, na analyse en gebruik van de gegevens, de gepubliceerde resultaten anoniem en globaal blijven, zodat de individuele gegevens er niet rechtstreeks of onrechtstreeks uit geïdentificeerd kunnen worden. De resultaten mogen dus enkel onder globale en naamloze vorm worden verspreid.

43. Tenminste vijftien dagen vóór de verspreiding moet de Onderzoeker de voorgenomen publicatie overigens aan ADSEI ter inzage voorleggen.

H.2. Controle

44. De Onderzoeker stemt er uitdrukkelijk mee in dat vertegenwoordigers van de Commissie te allen tijde zonder voorafgaande ingebrekestelling toegang krijgen tot de lokalen en tot de informatica-infrastructuur waar de verstrekte gegevens worden bewaard, om na te gaan of de bepalingen van de beslissing van de Commissie, de bepalingen van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten, alsook de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract worden uitgevoerd.

45. Op eenvoudig verzoek kan de Commissie toegang krijgen tot andere lokalen en ICT-systemen om te controleren of er geen inbreuk gepleegd wordt op de bepalingen van de beslissing van de Commissie, de bepalingen van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.

I. HET VERTROUWELIJKHEIDSCONTRACT

46. De studiegegevens worden medegedeeld aan de Onderzoeker krachtens een vertrouwelijkheidscontract tussen ADSEI en de Onderzoeker.

47. Het vertrouwelijkheidscontract, dat als bijlage werd gevoegd bij de aanvraag tot mededeling van de gegevens, legt de voorwaarden vast waaronder de gegevens door ADSEI doorgegeven en door de Onderzoeker gebruikt mogen worden.

48. Het vertrouwelijkheidscontract bevat minstens de wettelijk verplichte vermeldingen als bepaald in artikel 15*bis* wet openbare statistiek, waaronder de duur van het vertrouwelijkheidscontract, die, in de ogen van de Commissie, wordt gesloten voor de duur van één jaar. Dit laatste betekent geenszins dat na afloop van deze contractuele termijn, de vertrouwelijkheid van de gegevens zelf mag worden doorbroken. Die laatste moet dus onbeperkt in de tijd worden gerespecteerd.

49. De contractuele bepalingen die te maken hebben met privacy en vertrouwelijkheid die in het vertrouwelijkheidscontract staan, zijn opgenomen in onderhavige beslissing van de Commissie, waardoor personen vreemd aan het vertrouwelijkheidscontract zich ook kunnen wenden tot de Commissie, die aldus de naleving van de voorwaarden waaronder de gegevens door de Onderzoeker gebruikt mogen worden kan controleren.

III. ALGEMEEN BESLUIT

50. De Onderzoeker dient bij de verwerking van de verkregen persoonsgegevens rekening te houden met de WVP, de wet openbare statistiek, hun uitvoeringsbesluiten en elke andere wettelijke of reglementaire bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van de Commissie, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract tussen ADSEI en de Onderzoeker.

IV. SPECIFIEK BESLUIT

51. De Commissie is van oordeel dat:

-de Onderzoeker over een rechtsgrond beschikt om de verzochte gecodeerde studiegegevens op te vragen;

-de mededeling door ADSEI van de gecodeerde studiegegevens in punt D aan Kind & Gezin (afdeling Algemene Diensten) toegelaten is met het oog op de doeleinden in punt C;

-het te leveren bestand is beperkt tot de -12 jarigen;

-de onderzoeksduur, de bewaarduur van de gegevens en dus de duur van het vertrouwelijkheidscontract beperkt is tot 1 jaar, na afloop waarvan de vertrouwelijkheid van de gegevens zelf onbeperkt in de tijd moet worden gerespecteerd;

-aangezien de cross-sectionele enquête SILC 2008 een steekproef van 6000 huishoudens betreft, de kans op indirecte identificatie bijzonder klein is;

-de Onderzoeker, gelet op de aard van sommige gegevens in de gevraagde dataset, hoofdstuk III van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 moet naleven;

-de Onderzoeker verhoogde beveiligingsmaatregelen in acht moet nemen, aangezien een deel van de gevraagde data gegevens betreffende de gezondheid zijn.

OM DEZE REDENEN,

De Commissie,

Machtigt ADSEI om de hoger vermelde persoonsgegevens onder de hoger vermelde voorwaarden mee te delen aan Kind & Gezin (afdeling Algemene Diensten);

Keurt het vertrouwelijkheidscontract dat er bij hoort onder de hoger vermelde voorwaarden goed.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere